

Le predno se namaže rog, naj se čisto izmije, da je snažen. Namaže naj se zvečer, da konj potem brž na pot ne gre, in se v mazilu preveč praha itd. ne zasede. Namaže naj se pa vselej zmerno, da se mazilo po nepotrebnem ne trati.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 17. Kako se mlad, 3 leta star konj odvadi, da ne bo uporn (štatljiv), to je, da v hrib peljaje se ne bode zaletaval nazaj ali v stran? (Ž. v K.)

Odgovor. Konjska upornost (trma, trmoglavost, štatljivost) zamore biti ali slaba lastnost in razvada živine, ali pa tudi organska bolezen, to je, motenje pravičnega organskega delovanja v možganih. Ako je upornost le razvada in nasledek slabega ravnanja s živino, da se ta slaba lastnost s potrpežljivostjo in razumom odpraviti, če je pa upornost nasledek organske bolezni v možganih, je pa vse prizadetje zastoj. V prvi vrsti treba je vzroke upornosti poznati.

Vzroke upornosti, koja je nasledek slabemu ravnanju ali sploh kateremu unanjemu učinku, na pr. čezmerno pretepanje, nerodna oprava, nerodnost hlapca, ki večkrat prav ubogljivo žival tako iz uma spravi, da ne vé, kaj bi storila, je lahko najti. Konj postane tudi uporen na krajih, na kojih se mu je kedaj kaka nesreča zgodila, na pr. da je padel, da se je voz zvrnil, da ni mogel izpeljati ali pa da se je ustrašil. V vseh teh slučajih ni druzega storiti, kakor vzrok, če je znan, odstraniti. Razun tega se pa z lepim in prizanesljivim ravnanjem in potrpežljivostjo več opravi, kakor s tepenjem in kričanjem. Ravno tako, kakor se zamore najubogljivejša žival storiti uporna z neusmiljenim ravnanjem, tako se zamore tudi najbolj uporna živina z lepim in prijaznim ravnanjem ubogljiva storiti.

Znamenja upornosti, ki je nasledek organske bolezni v možganih, so pa sledeča: V hlevu ne pokažejo taki konji nič bolnega; pri delu pa, naj bo pri jahanju ali pri vožnji, se mahoma ustavijo brez kakega vidljivega ali znanega vzroka; spenajo se na kvišku, silijo nazaj ali se obračajo in ne dajo se zopet naprej spraviti, ne z lepim, ne z grdim. Ako jih hočeš s silo naprej spraviti, ostanejo mirni ter trmoglavo na mestu stojé ali pa največkrat s kopiti bijejo, se kvišku spenjajo, da na hrbet padejo ali pa uidejo nazaj brez ozira na kake napotke, jarke itd. Pri vsem tem se pa krvne posode v glavi (žile) napnejo, oči ven stopijo, ter zabodeno gledajo, nosnice so široko odprte in konj z močno sapo diha. Taka upornost naravno ne traja dolgo, konj se kmalu umiri in je zopet tako ubogljiv ko prej. Bolezen napade konja včasih bolj redkokrat, včasih bolj pogosto. Napadi so ali vedno enako silni ali pa postajajo od slučaja do slučaja silnejši, tako, da postanejo konji popolno nerabljivi.

Upornost, ki ima v vzrok notranji bolezen, je neozdravljiva. Z mirnim, premišljenim pa resnim ravnanjem dá se moč bolezni nekoliko zmanjšati ter žival vsaj za rabo obdržati. Upornost, naj izvira iz katerega koli vzroka, se prišteva postavnim zavarovanim boleznim (patentnim tadelom), za katero velja rok 30 dni.

Z upornostjo se pa ne sme zamenjati plašljivost, ker ta ne obstoji v svojeglavnosti in trmi živali, ampak le v strahu pred kako rečjo, da uide in kar naprej dere, dokler jo ne vjamejo ali dokler sama ne ostane popolno spehana. Plašna živina se dá z lepim in rahlim ravnanjem zopet popraviti, uporna živina pa nikdar ne, ne z lepo ne z grdo.

Vprašanje 18. Kako naj se ravna s kravami, da ne dobodo gob in kako se gobe odpravijo. (A. T. v K.)

Odgovor. Bolezen, katero imenujete gobe, ne poznamo. Gobam podobni izrastki se na živalskem životu dobé večkrat in na različnih krajih. Povsod je ozdravljanje drugačno, zato blagovolite nam pojasniti, katero bolezen imenujete gobe, na katerem delu života se nahajajo in kakošne so?

Vprašanje 19. Kje se dobi Št. Janževa rž? (A. T. v K.)

Odgovor. Zanesljivo dobro seme Št. Janževe rži doboste na semenski kulturni postaji grofa Attemsa v Gradci.

Gospodarske novice.

* *Enodnevni tečaj v izobraženje izvedencev o trtnošnih zadevah* bode koncem meseca maja ali začetkom junija v Veliki Dolini, okrajnega glavarstva krškega. Podučeval bode vodja preiskovalne komisije g. Karol Reichel. Vdeleženci dobijo na dan po 3 gold. dne in plačano vožnjo za drugi razred na železnici, kjer pa železnice ni, primerno odškodnino za potovanje.

* * *

* *Državne podpore v prospek kmetijskega poduka na Kranjskem* ni c. k. kmetijska družba letos nič dobila, izvzemši navadne podpore za podkovsko šolo in pa uže lansko leto dovoljene štipendije za obiskovanje ene više kmetijske šole. Prošnja kmetijske družbe za podporo v pospeševanje živinoreje ni še rešena.

* * *

* *Pokrajinsko kmetijsko razstavo* napravijo letos v jeseni v Mariboru.

* * *

* *Deželna kmetijska in obrtniška razstava* bode letos v Celovci.

* * *

* *Premiranje goveje živine v Kranjski gori* za radoliški okraj dovolilo je c. k. ministerstvo na prošnjo c. kr. kmetijske družbe. Posameznosti bode kmetijska družba še o svojem času objavila. Premiranje vršilo se bode skoraj gotovo meseca septembra.

* * *

* *Enketa v posvetovanje nove postave zadevajoče komasacijo posestev* zborovala bode v Ljubljani 27. t. m., pri kateri bode tudi navzoč dotični poročevalec c. k. ministerstva za poljedelstvo.

Nova postava.

Postava za živinorejce.

(Konec.)

§. 11.

Prestopki tega zakona, v kolikor ne spadajo pod določila zakona z dné 29. februarja 1880. leta (št. 35 drž. zak.), in posebno pod one §§. 15, 16, 29, 31, 32, 33, 44 in 45, oziroma pod določila zakona z dne 24. maja 1882. l. (št. 51 drž. zak.), kaznujejo se tako:

a) Kdor spušča žebca brez dopustila za plačilo ali brez plačila na tuje kobile, kaznuje se z globo 5 gold. do 1000 gold.;

*